

ที่ กษ 1205/ 39

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

5 มกราคม 2553

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3 ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตามบัญชีเอกสารที่แนบ

1. ความเป็นมา

1.1 มาตรา 25 วรยศสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 เดิมให้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน โดยถือเขตอำเภอเป็นหลัก ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ ซึ่งพื้นที่ที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ครอบคลุมทั้งอำเภอ รวมทั้งพื้นที่ที่ได้รับความเห็นชอบให้ประกาศเขตทั้งอำเภอไปก่อน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2534 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1) มีทั้งสิ้น 254 อำเภอ 46 จังหวัด

1.2 เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าไปดำเนินการแล้วหรือยังไม่ได้เข้าไปดำเนินการก็ตาม พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้แก่ราษฎรที่ครอบครองและทำประโยชน์อยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับไม่ได้ ถ้าราษฎรดังกล่าวไม่ได้แจ้งการครอบครองตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 หรือมิได้แจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินตามมาตรา 27 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดินไว้ก่อนมีการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (สิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

1.3 ราษฎรไม่สามารถร้องขอให้ออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ จึงมีการร้องเรียนเป็นจำนวนมาก และมีการร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ซึ่งได้เสนอความเห็นให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.) ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินที่ ส.ป.ก.ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อที่กรมที่ดินจะได้พิจารณาดำเนินการออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎรผู้มีสิทธิในที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย 3)

/1.4 กระทรวง ...

1.4 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีคำสั่งที่ 223/2544 สั่ง ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2544 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตฯ (สิ่งที่ส่งมาด้วย 4) และคณะกรรมการกันเขตฯ มีมติครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2544 ว่าในพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้ ส.ป.ก. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใหม่ โดยให้คงไว้เฉพาะเขตดำเนินการเท่านั้น (สิ่งที่ส่งมาด้วย 5)

1.5 มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2546 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546 เห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน ตามมติคณะกรรมการกันเขตฯ ตามข้อ 1.4 (สิ่งที่ส่งมาด้วย 6)

1.6 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย ส.ป.ก. จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2548

1.7 วันที่ 16 มิถุนายน 2549 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งคืนร่างพระราชกฤษฎีกาให้ ส.ป.ก. เนื่องจากมีการยุบสภา และให้รอเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่

1.8 ส.ป.ก. ส่งแผนที่ท้ายร่างพระราชกฤษฎีกาให้จังหวัดสุรินทร์ ตรวจสอบแนวเขตปกครอง และพื้นที่ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน และจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่

2. แนวทางการดำเนินการ

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหการร้องเรียนของราษฎรในการร้องขอให้ออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินที่ ส.ป.ก. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ ประกอบกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา 25 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ดังนั้น โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ส.ป.ก. จึงได้จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในท้องที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3 ฉบับ เพื่อยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมทั้งอำเภอ จำนวน 5 ฉบับ ดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย 7-11)

1. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2519

2. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2532

3. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2522

4. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2531

5. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2532

3. ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

ขอเสนอร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน จำนวน 3 ฉบับ คือ

1. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลทุ่งกุลา ตำบลโพนครก ตำบลพรมเทพ ตำบลหนองบัว ตำบลท่าตูม ตำบลบัวโคก ตำบลกระโพ ตำบลเมืองแก อำเภอท่าตูม ตำบลกุดชาติคัม ตำบลแก ตำบลดอนแร่ ตำบลยางสว่าง ตำบลน้ำเขียว ตำบลรัตนบุรี ตำบลไผ่ ตำบลธาตุ ตำบลเบิด ตำบลหนองบัวบาน อำเภอรัตนบุรี และตำบลระเวียง ตำบลหนองหลวง ตำบลคำผง ตำบลโนน ตำบลหนองเทพ อำเภอโนนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

2. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลเมืองสิงห์ ตำบลชุมแสง อำเภอจอมพระ ตำบลเพี้ยราม ตำบลนาดี ตำบลท่าสว่าง ตำบลเมืองที ตำบลบุฤาษี ตำบลนอกเมือง ตำบลคอโค ตำบลตระแสง ตำบลสวาย ตำบลสำโรง ตำบลเจนีง ตำบลนาบัว ตำบลเทนมีย์ ตำบลตาอ้อ อำเภอเมืองสุรินทร์ และตำบลปราสาททอง ตำบลบ้านแร่ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

3. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลกุดหวาย ตำบลระแงง ตำบลฝักไหม ตำบลตรมไพร ตำบลหนองเหล็ก อำเภอศีขรภูมิ ตำบลตรวจ ตำบลแจนแวน ตำบลณรงค์ ตำบลศรีสุข ตำบลหนองแวง อำเภอศรีณรงค์ และตำบลขอนแก่น ตำบลทับทัน ตำบลพระแก้ว ตำบลตากง ตำบลสะกาด ตำบลสังชะ ตำบลบ้านกระเทียม ตำบลบ้านขบ ตำบลบ้านจารย์ ตำบลดม ตำบลตาตุ่ม ตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ....

ซึ่งได้ปรับปรุงแนวเขตให้เหลือเฉพาะเขตดำเนินการ จำนวน 3 ฉบับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณารายละเอียด (สิ่งที่ส่งมาด้วย 12-14)

4. ผลกระทบต่อนโยบายรัฐบาล เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

4.1 ผลดี

(1) การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินให้เหลือเฉพาะเขตดำเนินการ จะทำให้ราษฎรที่ครอบครองที่ดินได้มีการกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับประโยชน์โดยตรงคือ กรมที่ดินได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎรผู้มีสิทธิในที่ดินตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(2) เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะที่ดินที่สามารถนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

(3) หน่วยราชการอื่นที่มีอำนาจตามกฎหมายสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

4.2 ผลเสีย

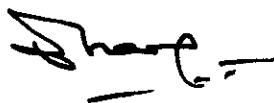
(1) เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปรับปรุงแนวเขตให้เหลือเฉพาะเขตดำเนินการแล้ว ทำให้พื้นที่ที่ถูกกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดินไม่ถือว่าเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และหาก ส.ป.ก.มีความประสงค์จะดำเนินการในพื้นที่ใดเพิ่มขึ้นก็ต้องกำหนดพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใหม่ ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ

(2) ส.ป.ก.ไม่สามารถจัดซื้อที่ดินเอกชนนอกเขตปฏิรูปที่ดินมาดำเนินการได้ เนื่องจากมาตรา 29 กำหนดว่า จะต้องมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินก่อน จึงมีอำนาจจัดซื้อ หรือเวนคืนที่ดินได้ ทำให้เกิดความล่าช้าไม่สามารถจัดหาที่ดินให้เพียงพอแก่การช่วยเหลือราษฎรผู้ไร้ที่ดิน ทำกินได้อย่างทั่วถึง

(3) จะต้องใช้งบประมาณในการปรับปรุงพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อแก้ไขแนวเขตปฏิรูปที่ดินเป็นจำนวนมาก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน

โทร./โทรสาร 0-2282-9932

บัญชีเอกสารที่แนบ (1-14)

1. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2534
2. สำเนาความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2537
3. สำเนาแจ้งผลการวินิจฉัยร้องทุกข์ของนายใช้ อัมพวานันท์
4. สำเนาคำสั่ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 223/2544 สั่ง ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2544
5. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการก้นเขตฯ ครั้งที่ 2/2544 เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2544
6. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2546 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2546
7. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2519
8. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2532
9. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2522
10. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2531
11. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2532
12. บันทึกคำชี้แจงรายละเอียดประกอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลทุ่งกลา ตำบลโพนครก ตำบลพรมเทพ ตำบลหนองบัว ตำบลท่าตูม ตำบลบัวโคก ตำบลกระโพ ตำบลเมืองแก อำเภอท่าตูม ตำบลกุดชาติม ตำบลแก ตำบลดอนแรด ตำบลยางสว่าง ตำบลน้ำเขียว ตำบลรัตนบุรี ตำบลไผ่ ตำบลธาตุ ตำบลเบิด ตำบลหนองบัวบาน อำเภอรัตนบุรี และตำบลระเวียง ตำบลหนองหลวง ตำบลคำผง ตำบลโนน ตำบลหนองเทพ อำเภอโนนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ... จำนวน 120 ชุด
13. บันทึกคำชี้แจงรายละเอียดประกอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลเมืองสิงห์ ตำบลชุมแสง อำเภอจอมพระ ตำบลเพ็ชราม ตำบลนาดี ตำบลท่าสว่าง ตำบลเมืองที ตำบลบุฤาษี ตำบลนอกเมือง ตำบลคอโค ตำบลตระแสง ตำบลสวาย ตำบลสำโรง ตำบลเจนีง ตำบลนาบัว ตำบลเทนมีย์ ตำบลตาอ้อ อำเภอเมืองสุรินทร์ และตำบลปราสาททอง ตำบลบ้านแร่ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ... จำนวน 120 ชุด
14. บันทึกคำชี้แจงรายละเอียดประกอบร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลกุดหวาย ตำบลระแงง ตำบลผักไหม ตำบลตรมไพร ตำบลหนองเหล็ก อำเภอศีขรภูมิ ตำบลตรวจ ตำบลแฉนแวน ตำบลณรงค์ ตำบลศรีสุข ตำบลหนองแวง อำเภอศรีณรงค์ และตำบลขอนแก่น ตำบลทับทัน ตำบลพระแก้ว ตำบลตากง ตำบลสะกาด ตำบลสังขะ ตำบลบ้านกระเทียม ตำบลบ้านขบ ตำบลบ้านจารย์ ตำบลดม ตำบลตาตูม ตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. .... จำนวน 120 ชุด